

ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

10 грудня 2020 року в рамках заходів, спрямованих на подальший розвиток законодавчого забезпечення реального сектору економіки, в Інституті законодавства Верховної Ради України проведено круглий стіл з обговорення питань удосконалення експертної діяльності в Україні.

Відкриваючи засідання, в. о. директора Інституту, член-кореспондент НАН України Євген Бершеда відзначив зростаюче значення експертного оцінювання для прийняття на державному рівні стратегічних рішень щодо забезпечення сталого розвитку економіки. Саме від цього багато в чому залежить одержання достовірної інформації щодо стану справ у різних сферах господарської, фінансової й адміністративної діяльності, визначення напрямів економічної політики, вибір інвестиційних та інноваційних проектів. Тому обговорення шляхів подальшого удосконалення механізмів проведення експертних оцінок видається цілком актуальним та практично важливим.

Модератор круглого столу – науковий консультант Інституту законодавства, д.е.н. Валерій Сергієнко, охарактеризувавши експертизу як невід’ємну складову процесу прийняття рішень на будь-якому рівні управління, підтвердив, що це обумовлено розробкою великомасштабних програм і планів реформування економіки та розвитку регіонів і країни в цілому. Крім того, перехід від адміністративних до ринкових методів регулювання економіки потребує ширшого застосування незалежної експертизи як однієї з важливих форм розвитку демократії в Україні.

Розгорнуту інформацію щодо основних цілей експертної діяльності було викладено у доповіді, з якою виступив головний науковий співробітник Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки НАН України ім. Г. М. Доброва, д.е.н. Олександр Попович. Він акцентував увагу на наявних проблемах та пріоритетних напрямках удосконалення нормативно-правового, організаційного, кадрового, фінансового, методологічного та методичного забезпечення експертної діяльності, уточненні функцій спеціально уповноважених органів державної експертизи, виявленні попиту на розвиток нових видів експертних послуг, визначенні конкретних заходів щодо консолідації зусиль вчених та спеціалістів з розробки наукових засад проведення експертного оцінювання.

Завідувач відділу економіки вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України, д.е.н. Ігор Жилияєв зосередився на необхідності створення єдиної правової бази здійснення експертної діяльності. За його словами, експертиза в Україні стає одним із найважливіших елементів забезпечення ефективного функціонування системи державного управління та соціальних інститутів. Поширюється проведення аналізу діяльності об’єктів, що саморозвиваються, зміцнюються засади соціально-гуманітарної експертизи, яка проте, поки що не має баз даних соціальної інформації, що відповідали би сучасному технічному рівню. Водночас промовець відзначив, що розвиток експертної діяльності у поєднанні з розробкою адекватної нормативно-правової бази, реорганізацією управління наукою, розвитком самоврядування, структурною перебудовою

дозволить зберегти висококваліфіковані наукові кадри, які забезпечують здійснення перспективних фундаментальних досліджень, впровадження новітніх технологій.

У виступі в. о. завідувача відділу комплексних проблем державотворення Інституту законодавства, д.н.держ.упр. Валерія Воротіна розглянуто політичні та економічні реалії сьогодення, які загострили потребу в системній організації розвитку експертної діяльності. Він зазначив, що обмеженість інформації про порядок і результати діяльності експертних структур різного призначення ускладнює їх координацію, призводить до неоднозначності та несумісності експертних висновків і рекомендацій. Особливо підкреслено значення широкомасштабного включення України до світової ринкової економіки, де експертні процедури широко розповсюджені і є одним із ключових факторів ефективності її функціонування.

Підтримавши основні тези попередніх виступів, головний науковий співробітник Інституту законодавства, к.т.н. Олександр Матвійчук привернув увагу присутніх до питань організації та державної підтримки експертизи, нормативно-правового забезпечення її діяльності, підвищення якості і ефективності державної науково-технічної та інноваційної політики, врахування специфіки проведення експертизи залежно від сфери її застосування, міждержавного співробітництва.

Заступник директора Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки НАН України ім. Г. М. Доброва, д.е.н. В'ячеслав Соловійов розглянув актуальні питання теорії інноваційної експертизи, а також запропонував комплекс методів організації експертизи, апробованих при імплементації низки законодавчих актів, що регулюють відносини суб'єктів інноваційної діяльності в Україні. При цьому науковець зауважив, що єдиної методики до організації проведення експертного оцінювання проектів досі немає. Натомість запропоновані ним методи та підходи можуть бути застосовані як основа організаційного механізму формування компетентних експертних органів.

У засіданні круглого столу також взяли участь представники академічної науки, науково-освітньої сфери, реального сектору економіки.

Матеріали засідання передбачено опублікувати в науково-практичному збірнику.